

На основу члана 93а став 1. тачка 4) Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/2014, 95/2018 – др. закон и 40/2021) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС“, бр. 55/2005, 71/2005 - испр., 101/2007, 65/2008, 16/2011, 68/2012 – одлука УС, 72/2012, 7/2014 - одлука УС, 44/2014 и 30/2018 – др. закон)

Влада доноси

Уредбу о мрежним правилима о поступцима за управљање загушењима и објављивању техничких података и других информација за приступ систему за транспорт природног гаса

**ГЛАВА 1
УВОДНИ ДЕО**

Члан 1.

1. Предмет

Овом уредбом прописују се поступци за управљање загушењима, информације и рокови у којима се оне објављују ради пружања услуга у вези са приступом систему за транспорт природног гаса.

Члан 2.

2. Значење појединих израза

Поједини изрази који се употребљавају у овој уредби имају следећа значења:

- 1) „допунски капацитет“ је непрекидни капацитет који се нуди преко техничког капацитета на тачки интерконеције;
- 2) „ENTSO-G“ је Удружење европских оператора транспортних система за природни гас.
- 3) „интегритет система“ је ситуација у којој је притисак и квалитет природног гаса у систему за транспорт природног гаса у границама прописаног опсега, чиме се обезбеђује, у техничком смислу, несметан транспорт природног гаса;
- 4) „капацитет“ је максимални проток природног гаса изражен у kWh/h или kWh/дан на који корисник система има право у складу са закљученим уговором о транспорту природног гаса;
- 5) „неискоришћен капацитет“ је гарантовани капацитет који је корисник система уговорио на основу уговора о транспорту, а који корисник система није номиновао до истека рока одређеног у одредбама акта који уређује мрежна правила за балансирање транспортног система за природни гас која уређују номинације;
- 6) „номинација“ је најава, односно обавештење корисника система упућено оператору транспортног система о количини природног гаса коју корисник система намерава да преда на транспорт, односно да преузме са транспортног система;
- 7) „период балансирања“ је период у коме је сваки корисник система, у складу са уговором о транспорту или правилима о раду транспортног система, дужан да надокнади насталу разлику у количини природног гаса коју је корисник система преузео са транспорта, а која се изражава у енергетским јединицама, утискивањем исте количине природног гаса у транспортни систем;
- 8) „расположив капацитет“ је део техничког капацитета који није расподељен и још увек је расположив у систему у том тренутку;
- 9) „реноминација“ је промена најаве, односно обавештење о количинама којом се замењује претходно поднета номинација;

10) „терминал за утечњени природни гас“ је терминал за утечњавање природног гаса, или увоз, утовар, споредне услуге, привремено складиштење и поновно враћање утечњеног природног гаса у гасовито стање;

11) „технички капацитет“ је максимални утврђени капацитет који оператор транспортног система може да понуди корисницима система, имајући у виду интегритет система и оперативне захтеве транспортног система;

12) „уговорени капацитет“ је капацитет који је оператор транспортног система уговором о транспорту доделио кориснику система;

13) „управљање загушењима“ је управљање портфолиом капацитета оператора транспортног система у циљу оптималног и максималног искоришћавања техничког капацитета и благовременог предвиђања будућих загушења и места на којима ће доћи до загушења;

Остали изрази употребљени у овој уредби имају значења дефинисано у закону који уређује област енергетике (у даљем тексту: Закон) и акту који уређује мрежна правила о прорачуну и расподели капацитета за транспорт природног гаса и акту који уређује мрежна правила о међусобној сарадњи оператора транспортних система и правилима за размену података за рад међусобно повезаних система за транспорт гаса.

ГЛАВА II УПРАВЉАЊЕ ЗАГУШЕЊИМА

1. Начела

а) Начело развоја тржишта природног гаса

Члан 3.

Поступци управљања загушењем утврђују се на начин да олакшају развој тржишне конкуренције и ликвидну трговину капацитетима, при чему морају да буду довољно флексибилни да могу благовремено да одговоре на промене на тржишту.

Поступци из става 1. овог члана треба да буду усклађени са тржишним механизмима, укључујући спот тржишта и трговачка чворишта („trading hubs“).

б) Начело интегритета система

Члан 4.

Поступцима за управљање загушењем доприноси се интегритету система и сигурности снабдевања.

в) Начело конкуренције

Члан 5.

Поступци за управљање загушењем не смеју да спречавају улазак нових учесника на тржиште, да стварају неоправдане препреке за улазак на тржиште, нити да спречавају ефективно надметање учесника на тржишту, укључујући нове учеснике на тржишту и друштва с малим тржишним уделом.

г) Начело оптимизације техничког капацитета

Члан 6.

Поступци управљања загушењима треба да омогуће оптималну искоришћеност техничког капацитета и да допринесу будућем улагању у нову инфраструктуру.

2. Поступци управљања загушењем у случају уговорног загушења

а) Опште одредбе

Члан 7.

Поступци управљања загушењима се примењују на тачкама интерконеције и виртуелним тачкама интерконеције које повезују транспортни систем са транспортним системом суседне уговорне стране Енергетске заједнице.

Оператор транспортног система може, уз сагласност Агенције, да донесе одлуку да се поступци управљања загушењима примењују на тачкама интерконеције које повезују транспортни систем са транспортним системом треће земље и на другим тачкама интерконеције, уколико се на тим тачкама врши расподела капацитета.

Поступци управљања загушењима се не примењују на излазним тачкама према крајњим потрошачима и дистрибутивним системима, на улазним тачкама из терминала за утечњени природни гас и производних објеката и на улазно-излазним тачкама из и у складишта.

Оператор транспортног система, на захтев надлежног тела сагласно обавезама које произлазе из потврђених међународних уговора, доставља податке и информације које објављује у складу са Главом II ове уредбе, за потребе израде извештаја о уговорним загушењима, уговореним непрекидним капацитетима, секундарном тржишту и коришћењу прекидних капацитета у претходној години које ово тело сачињава и објављује до 1. јуна текуће године.

Члан 8.

Поступци управљања загушењима су:

- 1) Повећање капацитета путем програма прекомерне понуде и повратног откупа;
- 2) Непрекидни дан унапред „користи или изгуби” механизам;
- 3) Предаја уговореног капацитета;
- 4) Дугорочни „користи или изгуби“ механизам.

Оператор транспортног система поступке управљања загушењима из става 1. овог члана уређује у правилима о раду транспортног система природног гаса (у даљем тексту: правила о раду) у складу са Законом.

Пре утврђивања поступака управљања загушењима, оператор транспортног система обавља консултације са корисницима система о предложеним поступцима.

Давањем сагласности на правила о раду која садрже поступке управљања загушењима, сматра се да је Агенција дала сагласност и на поступке управљања загушењима из става 1.

Члан 9.

Капацитет који постане расположив услед примене поступака управљања загушењима, оператор транспортног система расподељује у складу са уредбом која регулише мрежна правила за прорачун и расподелу капацитета за транспорт природног гаса.

б) Повећање капацитета путем програма прекомерне понуде и повратног откупа

Члан 10.

Оператор транспортног система примењује програм прекомерне понуде и повратног откупа у циљу понуде допунског капацитета на непрекидној основи.

Члан 11.

Програм прекомерне понуде и поновног откупа заснива се на режиму подстицаја који одражава ризике оператора транспортног система приликом понуде допунског капацитета, узимајући у обзир техничке услове, попут топлотне вредности, температуре и очекиване потрошње, одговарајућег улазно-излазног система и капацитете у суседним системима.

Оператори транспортног система при поновном обрачуну техничког, односно допунског капацитета улазно-излазног система примењују динамички приступ.

Члан 12.

Приходи од продаје допунског капацитета и трошкови који произлазе из програма поновног откупа деле се између оператора транспортног система и корисника система.

Уколико методологија за одређивање цене приступа транспортном систему не садржи правила о прерасподели прихода и трошкова из става 1. овог члана, Агенција приликом сагласности из члана 8. став 4. ове уредбе узима у обзир предлог оператора транспортног система о расподели прихода и трошкова и примедбе корисника система дате у поступку консултација из члана 8. став 3. ове уредбе.

Члан 13.

У циљу утврђивања прихода оператора транспортног система, сматра се да се технички капацитет, а нарочито предати капацитет и капацитет који настане применом непрекидног дан унапред „користи или изгуби” и дугорочног „користи или изгуби” механизма, расподељује пре допунског капацитета.

Члан 14.

При утврђивању допунског капацитета, оператор транспортног система узима у обзир статистичке сценарије о вероватним количинама физички неискоришћеног капацитета у сваком тренутку на тачкама интерконекције и профил ризика који се односи на нуђење допунског капацитета који не доводи до прекомерне обавезе повратног откупа.

Програм прекомерне понуде и повратног откупа садржи параметре на основу којих се процењују вероватноћа и трошкови поновног откупа капацитета на тржишту, што се одражава у количини допунског капацитета који се нуди.

Члан 15.

Оператор транспортног система, када је то неопходно ради одржања интегритета система, примењује поступак повратног откупа заснован на тржишним принципима, у оквиру којег корисници система могу нудити капацитет.

Оператор транспортног система је дужан да пре примене поступка повратног откупа утврди да ли интегритет система може на исплативији начин да се одржава другим техничким и комерцијалним мерама.

Оператор транспортног система обавештава кориснике система о покретању поступка повратног откупа.

Примена поступка повратног откупа не доводи у питање примену ванредних мера.

Члан 16.

Приликом достављања правила о раду која садрже програм прекомерне понуде и повратног откупа на сагласност, оператор транспортног система доставља Агенцији све потребне податке, процене и моделе ради оцене програма.

Пре давања сагласности из става 1. Агенција размењује мишљења са националним регулаторним телима суседних уговорних страна Енергетске заједнице односно држава чланица Европске Уније, и приликом доношења одлуке о давању сагласности узима у обзир мишљења добијена до истека рока за давање сагласности у складу са законом који уређује управни поступак.

Оператор транспортног система редовно извештава Агенцију о функционисању програма и на захтев Агенције доставља све потребне податке.

Агенција може да захтева од оператора транспортног система измену програма.

в) Непрекидни дан унапред „користи или изгуби” механизам

Члан 17.

Агенција доноси акт којим обавезује оператора транспортног система да, на корисника система на тачки интерконекције, примењује правила у погледу ограничења измене номинације утврђена у његовим правилима о раду, а која су најмање једнака правилима из члана 19. ове уредбе.

Агенција акт из става 1. доноси уколико произлази да је, на основу годишњег извештаја о праћењу загушења на тачкама интерконекције које припрема надлежно тело сагласно обавезама које произлазе из потврђених међународних обавеза, приликом примене поступака расподеле капацитета у години на коју се извештај о праћењу загушења односи, за капацитетне производе који се користе у тој или у једној од две наредне године, потражња превазилазила понуду на тачки интерконекције, при чему, у случају аукција, потражња превазилази понуду по резервној цени, и то:

- 1) за најмање три непрекидна капацитетна производа у трајању од месец дана; или
- 2) за најмање два непрекидна капацитетна производа у трајању од једног тромесечја; или
- 3) за најмање један непрекидни капацитетни производ у трајању од једне или више година; или
- 4) када није понуђен ни један непрекидни капацитетни производ у трајању од месец дана или више.

Члан 18.

Ако из годишњег извештаја о праћењу загушења проистиче да се ситуација из члана 17. став 2. ове уредбе вероватно неће поновити у наредне три године, као резултат расположивости капацитета услед физичког проширења система или престанка дугорочних уговора односно из других разлога, Агенција може да одлучи о престанку примене непрекидног дан унапред „користи или изгуби” механизма на конкретној тачки интерконекције, односно да не донесе акт из члана 17. став 1. ове уредбе.

Члан 19.

Реноминација непрекидног капацитета на више дозвољена је максимално до 90% уговореног капацитета корисника система на тачки интерконекције.

Ако номинација прелази 80% уговореног капацитета, највише половина неноминиране количине може да се реноминује на више.

Реноминација непрекидног капацитета на мање дозвољена је максимално до 10% уговореног капацитета корисника система на тачки интерконекције.

Ако номинација не прелази 20% уговореног капацитета, највише половина номиниране количине може да се реноминује на ниже.

Примена овог члана нема утицаја на примену ванредних мера.

Члан 20.

Остатак уговореног капацитета који се у складу са ограничењима из члана 19. ове уредбе не може реноминovati као непрекидни капацитет, корисник система може реноминovati као прекидни капацитет.

Оператор транспортног система укључује капацитет из става 1. овог члана у расположиви капацитет за потребе нуђења стандардних капацитетних производа за дан унапред, односно унутар-дневних стандардних капацитетних производа.

Члан 21.

Ограничење из члана 19. ове уредбе не примењује се на корисника система који је уговорио мање од 10% просечног техничког капацитета у претходној години у тачки интерконекције.

За потребе утврђивања процента из става 1. овог члана заједно се узима уговорени капацитет корисника система и уговорени капацитет лица под његовом контролом у смислу Закона.

Члан 22.

За тачке интерконекције за које у складу са чланом 17. став 1. ове уредбе Агенција донесе акт да се примењује непрекидни дан унапред „користи или изгуби” механизам, Агенција оцењује однос предметног механизма са програмом прекомерне понуде и повратног откупа из члана 10. ове уредбе.

На основу резултата процене, Агенција може да донесе акт да се програм прекомерне понуде и повратног откупа не примењује.

Агенција без одлагања доставља акт из става 2. овог члана надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора.

Члан 23.

Агенција може да донесе акт о примени непрекидног дан унапред „користи или изгуби” механизма и на тачки интерконекције за коју годишњи извештај о праћењу загушења није утврдио постојање ситуације из члана 17. став 2. ове уредбе.

Пре доношења акта из става 1. овог члана, Агенција размењује мишљења са националним регулаторним телима суседних уговорних страна Енергетске заједнице односно држава чланица Европске Уније, и приликом доношења акта узима у обзир добијена мишљења.

г) Предаја уговореног капацитета

Члан 24.

Оператор транспортног система у правилима о раду уређује услове и поступак предаје капацитета, посебно у случајевима када неколико корисника система предаје своје капацитете.

Оператор транспортног система прихвата сваку предају непрекидног капацитета који је уговорио корисник система на тачки интерконекције, осим предаје дневног односно унутар дневног стандардног капацитетног производа.

Корисник система задржава своја права и обавезе из уговора о транспорту све док оператор транспортног система поново не уговори предати капацитет и у мери у којој тако предати капацитет оператор транспортног система није поново уговорио.

Оператор транспортног система приликом расподеле капацитета која укључује и предати капацитет, прво расподељује део расположивог капацитета у који није укључен предати капацитет, а након тога расподељује део расположивог капацитета који чини предати капацитет.

Оператор транспортног система одмах обавештава корисника система о свакој расподели његовог предатог капацитета.

д) Дугорочни „користи или изгуби“ механизам

Члан 25.

Агенција може донети акт којим обавезује оператора транспортног система да у расположиви капацитет укључи целокупан или део учестало неискоришћеног капацитета корисника система у тачки интерконеције, ако тај корисник система није продао или понудио под разумним условима свој неискоришћени капацитет, и ако постоји потражња других корисника система за непрекидним капацитетом.

Уговорни капацитет сматра се учестало неискоришћеним нарочито ако:

- 1) корисник система користи просечно мање од 80% свог уговореног капацитета у периодима од 1. априла до 30. септембра, односно од 1. октобра до 31. марта, по основу уговора са трајањем дужим од једне године за шта не постоји одговарајуће оправдање; или
- 2) корисник система учестало номинује близу 100% свог уговореног капацитета па реноминује наниже, са циљем заобилажења правила из члана 19. ове уредбе.

Члан 26.

Корисник система задржава своја права и обавезе по основу уговора о транспорту у погледу свог учестало неискоришћеног капацитета све док оператор транспортног система не расподели тај капацитет и у мери у којој оператор транспортног система није расподелио тај капацитет.

Расподелом учестало неискоришћеног капацитета, корисник система губи целокупан или део његовог уговореног капацитета који одговара његовом учестало неискоришћеном капацитету, током одређеног периода односно за цео преостали период важења уговора о транспорту.

Члан 27.

Оператор транспортног система редовно доставља Агенцији све податке неопходне за праћење обима у којем се користе уговорени капацитети по основу уговора закључених на дуже од годину дана односно на узастопне кварталне током периода од најмање две године.

Члан 28.

Примена непрекидног дан унапред „користи или изгуби“ механизма не искључује примену дугорочног „користи или изгуби“ механизма.

ГЛАВА III ОБЈАВЉИВАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА

1. Начела објављивања информација

Члан 29.

Оператор транспортног система не наплаћује кориснику система посебну накнаду за захтеве за пружање информација и трансакције у вези са њиховим уговорима о транспорту, а који се обављају у складу са стандардизованим правилима и поступцима.

Члан 30.

Захтеви за пружање информација који изискују ванредне или прекомерне трошкове, као што су студије изводљивости, могу се наплатити посебно под условом да се основаност трошкова може оправдати.

Члан 31.

Оператор транспортног система обавештава кориснике система о околностима које могу да утичу на расположивост уговореног капацитета.

Члан 32.

Ако из разлога обезбеђивања интегритета система дође до тешкоћа при испуњавању уговорних обавеза у вези с испоруком, оператор транспортног система о томе без одлагања обавештава одговарајуће кориснике система и тражи решење на недискриминаторној основи.

2. Утврђивање техничких информација које су неопходне корисницима система ради остваривања ефективног приступа систему

а) Форма објаве

Члан 33.

Оператор транспортног система пружа информације из члана 35. и чл. 39. до 43. ове уредбе на следећи начин:

- 1) на интернет страници која је доступна јавности, без наплате и обавезе регистрације или других облика пријаве оператору транспортног система;
- 2) редовно и без прекида, при чему учесталост зависи од броја промена до којих долази и дужине трајања услуге;
- 3) на начин који је једноставан за коришћење;
- 4) на јасан, лако доступан и по обиму одредив начин и на недискриминаторној основи;
- 5) у електронском формату доступном за преузимање који омогућава квантитативну анализу података а који су оператори транспортног система усагласили са Агенцијом, уз претходно прибављено мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произлазе из потврђених међународних уговора о хармонизованом формату;
- 6) у униформним мерним јединицама, при чему је kWh (са референтном температуром сагоревања од 298,15 K) јединица за енергију, а m³ (при 273,15 K и 1,01325 bar) је јединица за запремину, уз обавезу одређивања сталног фактора конверзије запремине у енергију. Поред коришћења наведених јединица, могуће је и објављивање у другим јединицама;
- 7) на српском и на енглеском језику;
- 8) сви подаци доступни су на јединственој централној платформи коју је успоставио ENTSO-G.

Члан 34.

Оператор транспортног система објављује актуелне промене података из члана 35. и чл. 39. до 43. ове уредбе, благовремено и чим му постану доступни.

б) Садржина објаве

Члан 35.

Оператор транспортног система објављује, о свом систему и услугама, нарочито следеће информације:

1) детаљан и свеобухватан опис различитих понуђених услуга и накнаде за те услуге;

2) различите врсте уговора о транспорту који су доступни за наведене услуге;

3) правила о раду и стандардне услове у којима су утврђена права и обавезе корисника система, укључујући:

(1) уговоре о транспорту и друге одговарајуће документе који су у складу са правилима о раду;

(2) спецификацију одговарајућих параметара квалитета природног гаса за све релевантне тачке из чл. 36. до 38. ове уредбе, укључујући најмање горњу топлотну вредност и Wobbe индекс, одговорност или трошкове конверзије за кориснике система ако природни гас није у складу са овим спецификацијама, ако је то битно за приступ систему;

(3) информације о захтевима у вези са притиском за све релевантне тачке, ако је то битно за приступ систему;

(4) поступак у случају прекида прекидног капацитета, укључујући, време, обим и редослед прекидања;

4) усклађене поступке који се примењују у току коришћења транспортног система, укључујући дефиниције кључних појмова;

5) правила о расподели капацитета, поступке управљања загушењем и поступке против гомилања и поновног коришћења;

6) правила за секундарну трговину капацитетима;

7) правила о балансирању и правила за обрачун накнада за дебаланс;

8) ако је применљиво, нивое флексибилности и толеранције које су укључене у услуге транспорта односно услуге које нису услуге транспорта без посебне накнаде, као и евентуално додатно понуђену флексибилност и одговарајуће накнаде;

9) детаљан опис транспортног система оператора транспортног система и тачака интерконеције на том систему из чл. 36. до 38. ове уредбе, и називе суседних оператора транспортних система или суседних објеката;

10) правила прикључења на транспортни систем којим управља оператор транспортног система;

11) информације о механизмима у ванредним ситуацијама, ако је оператор транспортног система за њих одговоран, као што су мере које могу довести до искључења групе купаца и друга општа правила одговорности која се односе на оператора транспортног система;

12) поступке које су оператори транспортних система договорили на тачкама интерконеције, који су битни за приступ корисника система тим транспортним системима, а односе се на интероперабилност система, договорене поступке номинације и упаривања и друге договорене поступке који садрже одредбе које се односе на расподелу протеклих количина природног гаса и балансирање, укључујући методе које се користе;

13) детаљан и свеобухватан опис методологије и поступка, укључујући информације о коришћеним параметрима и кључним претпоставкама, који су коришћени за израчунавање техничког капацитета.

в) Утврђивање релевантних тачака за које се објављују информације

Члан 36.

Релевантне тачке за које се објављују информације обухватају најмање следеће тачке:

- 1) улазне и излазне тачке у транспортни систем и из њега, са изузетком излазних тачака на којима је прикључен само један крајњи купац и улазних тачака на које су прикључени производни објекти само једног произвођача;
- 2) улазне и излазне тачке које повезују зоне балансирања оператора транспортног система;
- 3) тачке које повезују транспортни систем оператора транспортног система са терминалом за утечњени природни гас, физичким гасним чвориштима (хабовима), складиштима природног гаса и производним објектима, осим ако су ти производни објекти изузети у складу са тачком 1) овог става;
- 4) тачке које повезују транспортни систем са инфраструктуром за пружање помоћних услуга дефинисаних Законом.

Члан 37.

Информације о појединачним крајњим купцима и производним објектима из члана 36. став 1. тачка 1) ове уредбе објављују се збирно за сваку зону балансирања.

Излазне тачке крајњих купаца и улазне тачке производних објеката из члана 36. став 1. тачка 1) ове уредбе, за потребе примене ове уредбе сматрају се једном релевантном тачком.

Члан 38.

Ако тачкама између два или више оператора транспортних система управљају само ти оператори транспортних система, без икаквог уговорног или оперативног укључивања корисника система, или ако тачке повезују транспортни систем са дистрибутивним системом и на тим тачкама нема уговорног загушења, оператор транспортног система нема обавезу објављивања информација из чл. 39. до 43. ове уредбе за те тачке.

Изузетно од става 1. овог члана, обавеза објављивања информација у односу на тачке из става 1. овог члана постоји у случају да Агенција о томе донесе одговарајући акт.

г) Информације које се објављују за релевантне тачке и временски распоред њиховог објављивања

Члан 39.

Оператор транспортног система за релевантне тачке објављује информације из члана 39. став 4. тач. 1) до 7) ове уредбе за све услуге и помоћне услуге које су пружене (посебно информације о мешању, балансирању и конверзији).

Информације се објављују у нумеричком облику, у часовним или дневним периодима, који одговара најмањем референтном периоду за резервацију капацитета односно за номинације и реноминације, као и најмањем обрачунском периоду за које се израчунавају накнаде за дебаланс.

Ако се најмањи референтни период разликује од дневног периода, информације из члана 39. став 4. тач. 1) до 7) ове уредбе објављују се и за дневни период.

Оператор транспортног система без одлагања објављује следеће информације и сва њихова каснија ажурирања:

- 1) максимални технички капацитет за проток у оба смера;
- 2) укупни уговорени непрекидни и прекидни капацитет у оба смера;

- 3) номинације и реноминације у оба смера;
- 4) расположиви непрекидни и прекидни капацитет у оба смера;
- 5) стварни физички проток;
- 6) планирани и стварни прекид прекидног капацитета;
- 7) планирани и непланирани прекиди непрекидних услуга и информације о поновном успостављању непрекидних услуга (нарочито одржавање транспортног система и очекивано трајање евентуалних прекида због одржавања). Планирани прекиди објављују се најмање 42 дана унапред;
- 8) о околности да је дошло до подношења захтева за непрекидне капацитетне производе у трајању од једног месеца или дуже, а којима није расподељен капацитет, укључујући број тих захтева и њима захтевану количину капацитета;
- 9) у случају аукција, на којим тачкама и за које периоде су непрекидни капацитетни производи у трајању од месец дана или дуже достигли цену вишу од резервне цене;
- 10) на којим тачкама и за које периоде се непрекидни капацитетни производи у трајању од једног месеца или дуже не нуде у редовном поступку расподеле;
- 11) укупан капацитет стављен на располагање путем примене поступака управљања загушењем из чл. 10. до 28. ове уредбе за сваки примењен поступак управљања загушењем.

Члан 40.

Оператор транспортног система објављује информације из члана 39. став 4. тач. 1), 2) и 4) ове уредбе за релевантне тачке за период од најмање 24 месеца унапред.

Члан 41.

Оператор транспортног система објављује историјске информације о захтевима из члана 39. став 4. тач. 1) до 7) ове уредбе за претходних пет година.

Члан 42.

Оператор транспортног система свакодневно објављује измерене вредности горње топлотне вредности или Wobbe индекса за све релевантне тачке.

Оператор транспортног система објављује прелиминарне податке из става 1. овог члана најкасније три дана након одговарајућег гасног дана.

Оператор транспортног система објављује коначне податке из става 1. овог члана у року од три месеца од завршетка одговарајућег месеца.

Члан 43.

Оператор транспортног система објављује за све релевантне тачке расположиве, уговорене и техничке капацитете, једном годишње за све године у којима је капацитет уговорен и једну додатну годину, а најмање за наредних 10 година.

Оператор транспортног система ажурира информације из става 1. овог члана најмање једном месечно а то може да чини и чешће, чим нови подаци постану доступни, за чим их објављује без одлагања.

Објављивање одговара периоду за који се капацитет нуди на тржишту.

д) Објављивање информација о транспортном систему и временски распоред њиховог објављивања

Члан 44.

Оператор транспортног система свакодневно објављује и ажурира збирне податке о количинама понуђених капацитета и капацитета уговорених на секундарном тржишту, које укључују следеће:

- 1) тачку интерконеције на којој је капацитет продат;
- 2) врсту капацитета према критеријуму улазни, излазни, непрекидни и прекидни;
- 3) количину и трајање права коришћења капацитета;
- 4) врсту секундарне трговине капацитетима, било да је трансфер капацитета (уступање уговора или делимичан пренос капацитета) или давање на коришћење;
- 5) укупан број трговања;
- 6) друге информације из чл. 39. до 43. ове уредбе који су познати оператору транспортног система.

Оператор транспортног система нема обавезу да објављује податке из става 1. овог члана, ако наведене податке објављује треће лице.

Члан 45.

Оператор транспортног система објављује услове под којима даје сагласност на секундарну трговину капацитетима и то:

- 1) опис стандардизованих капацитетних производа који се могу продати на секундарном тржишту;
- 2) време које је потребно за имплементацију/прихватање/регистрацију секундарне трговине. У случају кашњења неопходно је објавити разлоге;
- 3) обавештење продавца или трећег лица из члана 44. став 1. ове уредбе о називу продавца и купца и податке у погледу капацитета из члана 44. став 1. ове уредбе;

Оператор транспортног система нема обавезу да објављује податке из става 1. овог члана, ако наведене податке објављује треће лице.

Члан 46.

Оператор транспортног система пружа кориснику система информације о прелиминарним количинама дебаланса и трошковима тог корисника система, за сваки период балансирања, најкасније један месец након завршетка периода балансирања.

Коначни подаци купаца који се снабдевају у складу са стандардизованим профилима потрошње, достављају се најкасније након 14 месеци.

Оператор транспортног система нема обавезу да објављује податке из става 1. и 2. овог члана, ако наведене податке објављује треће лице.

Оператор транспортног система дужан је да обезбеди поверљивост комерцијално осетљивих података приликом њиховог пружања корисницима система.

Члан 47.

Оператор транспортног система, у случају да нуди услуге флексибилности, осим толеранција, за приступ трећих лица, дан унапред објављују дневна предвиђања највећег нивоа флексибилности, резервисан ниво флексибилности и расположиву флексибилност за тржиште за следећи гасни дан.

Оператор транспортног система објављује податке о укупној искоришћености сваке услуге флексибилности на крају сваког гасног дана.

Агенција доноси акт којим утврђује да оператор транспортног система није у обавези да објављује податке из овог члана, уколико процени да ти објављивање тих података може довести до могућих злоупотреба од стране корисника система.

Члан 48.

Оператор транспортног система, за сваку зону балансирања, објављује количину природног гаса у транспортном систему на почетку сваког гасног дана и процењену количину природног гаса у транспортном систему на крају сваког гасног дана.

Процењена количина природног гаса на крају гасног дана се ажурира сваког сата у току гасног дана.

Оператор транспортног система сваког сата објављује количину природног гаса у транспортном систему, ако се накнаде за дебаланс обрачунавају за сваки сат.

Изузетно од ставова 1., 2. и 3. овог члана, оператор транспортног система може у правилима о раду да предвиди да објављује, по баланским зонама, збирни дебаланс свих корисника система на почетку сваког периода балансирања и предвиђени збирни дебаланс свих корисника система на крају сваког гасног дана.

Агенција доноси акт којим утврђује да оператор транспортног система није у обавези да објављује податке из овог члана, уколико процени да ти објављивање тих података може довести до могућих злоупотреба од стране корисника система.

Члан 49.

Оператор транспортног система чува најмање пет година документацију о свим уговорима о транспорту и друге податке у вези са обрачуном расположивих капацитета и приступа расположивим капацитетима, а нарочито о појединачним номинацијама и прекидима, као и документацију која садржи податке из чл. 42. и 43. ове уредбе, за потребе достављања Агенцији на њен захтев, уз поштовање обавезе чувања комерцијално осетљивих података од стране Агенције и оператора транспортног система.

ГЛАВА IV ПРИБАВЉАЊЕ САГЛАСНОСТИ АГЕНЦИЈЕ

Члан 50.

Када оператор транспортног система, самостално или на захтев Агенције, по спроведеним јавним консултацијама уреди у правилима о раду транспортног система питања из ове уредбе за која је прописано да о њима одлучује, односно сагласност даје Агенција, сматра се да је о тим питањима одлучено односно да је дата сагласност из ове уредбе на дан у који оператор транспортног система прибави сагласност Агенције на правила о раду транспортног система.

ГЛАВА V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 51.

Оператор транспортног система објављује податке преко централне платформе којом управља ENTSO-G из члана 33. став 1. тачка 8) ове уредбе најкасније од дана њиховог приступања удружењу ENTSO-G.

Члан 52.

Мере предвиђене чл. 10. до 16. и чл. 24. до 28. ове уредбе примењују се од 1. октобра 2023.

Чл. 17. до 21. ове уредбе примењују се од 1. октобра 2023.

Члан 53.

Информације из члана 39. став 4. тачке од 8) до 11) ове уредбе објављују се од 1. октобра 2023.

Члан 54.

Оператори транспортног система су дужни да Агенцији поднесу на сагласност правила о раду, а која укључују поступке за управљање загушењима уређене овом уредбом најкасније шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 55.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику Републике Србије.